

ДО ПІДСУМКІВ КАМПАНІЇ ВИСИЛКИ ДЕЛЕГАЦІЇ ДО РАД. СОЮЗУ

У всій нашій організаційно-освітній діяльності є одна велика недолік: це не підсумовування вчасно нашої діяльності. Візьмим такі справи, як перепропагування ударних кампаній нашим організаціями. Їх ми ніколи не підсумовуємо так, як слід це робити. Ніколи ми не розглядаємо наших ударних кампаній крізь призму самокритики. Не розбираємо ми їх зі всіх боків, щоб можна визначити позитивні й негативні їхні боки, щоб вказати на успіхи, як їх досягнуто і щоб на них вчитися на майбутнє, щоб вказати на недоліки й помилки, щоб їх позбутися в майбутньому. Тов. Кобзей за згодою ЦВК почав останніми часами давати огляд роботи поодиноких відділів ТУРФДім. Розуміється, секретареві ЦВК, який провадить сталу переписку з відділами, це найкраще робити, бо він є в курсі діла цілої роботи. Але всієї діяльності й він не зможе охопити, бо є багато таких справ, про які й ЦВК не знає, або довідується про них запізно для того, щоб вчасно на них вказати. Тому в таку роботу треба втягнути місцевих робітників і секретарів та членів відділів. Тільки при їхній ширшій допомозі можна це зробити.

На жаль — самокритика у нас стоїть ще дуже низько. У нас часто навіть ту слабеньку самокритику уявляється за напад, заряди та організаційно-освітні й інші комітети та поодинокі товариші, коли почують, що ця критика звернена проти них, чуються образи, навіть часами вимагають видачі їм імені робітника, щоб його "вкарати". Таке відношення, розуміється, вбиває в робітників охоту до писання. Мовляв, хвалити нема чого, а критикувати боюся, тому краще зовсім мовчати.

Це рішучо несправильне відношення до самокритики. Коли часами критика буває й перероблена, то все одно її не треба брати за все, бо в ній

так чи інакше є багато правди і її треба вітати без огляду на те, що вона "очі коле". Ми знаємо, що правда в очі коле. А більшовики, якраз, гостру товариську самокритику повинні вітати. Тому всі робітники наших організацій на місцях повинні привітати перші спроби т. Кобзея давати критичний огляд праці відділів ТУРФДім і повинні доповнити їх своїми дописами з місць. Вони можуть спростувати те, що не так освітлене, а додати від себе те, що пропустив т. Кобзей.

Надто важним є вчасно висвітлювати всі наші ударні кампанії. До цього часу на сторінках нашої преси не висвітлено минулої листопадової, пресової кампанії. Не висвітлено кампанії за членством до ТУРФДім в грудні й січні й кампанії за висилкою делегації до Радянського Союзу.

Кампанія ця, як ми писали вже в попередній статті, пройшла досить добре, краще, як якнебудь інші попередні кампанії, але й до цього часу ми не знаємо, як пройшли масові мітинги на місцях, скільки кожний відділ влаштував мітингів, яке число було на них присутніх, як промовці розяснювали справу, як реагувала на них присутня публіка. А це є дуже важне.

Друге, розсилаючи обіжники з кличками та інструкціями для цієї кампанії, Головний Комітет казав попровідити в тягу цієї кампанії агітацію за зміцнення наших масових організацій і за втягненням нових членства до ТУРФДім. Тому, що про це ми до цього часу не маємо ніяких відгуків, робимо заключення, що цей бій кампанії був цілковито занедбаний. Просто комітети на місцях обмежилися тим, щоб вислати делегацію: висвітлити потребу висилки делегації й зібрати на її подорож грошей. Все інше відпало, цілковито забуто за те, щоб використати цю кампанію за придбанням нового членства до ТУРФДім.

Інші недоліки кампанії були в тім, що хоч її переведено було ударно, то не всі комітети вчасно надіслали анкети своїх кандидатів і не повідомили про зібрану суму грошей, як цього домагався й виснював в спеціальних обіжниках Головний Комітет. Деякі комітети надіслали анкети, коли вже делегація була вибрана, а через те їхні кандидати не брали навіть під голосування. До деяких місцевостей, й то великих індустріальних місцевостей, де є старі наші відділи, приходилося телеграфувати й запитувати, чи є у них кандидат та скільки грошей сколектовано. Головному Комітету це по-трібно було знати вчасно, — час для вибору паспорту й пороблення приготувань був дуже короткий, — щоб знати, скільки можна буде вислати делегатів.

Головний Комітет телеграфував до Монреалу, за звітом та очікував на фінансові звіти з багатьох інших менших місцевостей. Не говоримо вже про фармерські відділи, яким може далеко до телеграфічної станції, але для міських відділів таке занедбування ніяк не простиме. З першого допису з Монреалу ми знаємо, що започаткування кампанії було добре, що на першому масовому вічу зібрано було 50 доларів. Але що сталося далі? Для нас виглядає так, що на тому одному масовому мітингу ціла кампанія почалася й закінчилася. Монреальські товариші повинні цю справу висвітнити.

Інші деякі місцевості ставили справу так: якщо з нашої місцевості поїде делегат, то ми краще будемо старатися зібрати грошей, щоб навіть самим заплатити свого делегата. Річ, що й казати, добра, але так справи ставити не можна. Інші знову дуже намагалися, щоб прийняти їхнього кандидата. З одної місцевості секретар комітету у двох листах писав, що з їхньої місцевості кандидата не буде, бо нема там його товариші, який відповідав би зазначеним в анкеті вимогам. Коли ж потім все ж таки кандидата наїшли, то і з листах і в телеграмках домагалися, щоб обов'язково його прийняли, бо коли він не поїде,

то буде "велике невдоволення". Ще інша знову місцевість запитувала, чи буде прийнято такого, що хоче їхати власним коштом. Головний Комітет вислав анкету для тих, що бажали б їхати власним коштом. Але сталося так, що та місцевість вибрала того кандидата, що бажав їхати власним коштом, як свого кандидата, а тому він вже поклав надію, що поїде організаційним коштом. Розуміється, що на організаційний коштів він з ніякого боку не відповідав вимогам, бо не працює в ніякій індустрії. Дуже можливо, що власним коштом його було б прийнято. Що ж тепер той кандидат робить? Він ходить і нарікає — мовляв, я хотів їхати

власним коштом і мене не прийняли. Хто в цьому винен? По перше винні ті, що при виборі кандидата не розяснили ні публіці, ні самому кандидатові, що його соціальне положення — рішучо не відповідає вимогам, отже, коли він хоче їхати власним коштом, хай виповняє анкету сам без вибору впродовж до Головного Комітету і вибрати його, як кандидата, в ніякому разі не слід. На організаційний коштів його не прийнято, на власний коштів він хотів, але не зголошувався, а зараз нарікає та накидається на організацію. Це тільки показує, що Головний Комітет правильно поступив, відкидаючи аплікацію такого кандидата.

ВІННІПЕГСЬКІ РОБІТНИЧІ ОРГАНІЗАЦІЇ ПРИГOTOВЛЯЮТЬСЯ ДО ТРАВНЕВОЇ ПРЕСКАМПАНІЇ

В п'ятницю вечором, 17 квітня, членство зарплат місцевих відділів усіх українських робітничо-фармерських організацій у Вінніпегу відібрало спільні збори для обговорення травневої кампанії допомоги українській робітничо-фармерській пресі.

Постановлено: цілий місяць травень працювати в користь своєї преси, докладаючи усіх старань, щоб кампанія пройшла успішно. Хоч всім відоме, ніяке економічне положення робітників в Канаді, яке не краще є й у Вінніпегу, то проте вінніпегські товариші й товариші знають, що наша преса в нинішній боротьбі робітництва є найважливішим чинником.

Кампанію на місяць травень визначено тільки в головному й вибрано різні підкомітети, які, розробивши цей план в подробицях кожний по своїй галузі, будуть старатися виконати його якнайкраще, розуміється, за допомогою членства.

Вирішено відіграти в травні трос, а в крайньому разі двоє представити. А що суботні й травні в п'ять, то рішено решту суботів заповнити фільмами, або іншими підприємствами. Про це вже має подбати місцевий комітет.

Всі неділі рішено заповнити концертами та концерт-мітингами, про які також має подбати концертний комітет, який й до цього часу керує концертами.

Вибрано також комітет для влаштування всіх інших підприємств, а завіди передано до розпорядження відділу Жіночої Секції.

Комітет призначив нових передплатників, колектування старих заданих передплат та збирання пресового фонду встановлено вже попередньо з 13-тих товаришів і товаришок, до него додано ще кількох товаришів, які мають розробити подібний план колектування хата від хати. Цей комітет ставить своїм обов'язком зобов'язувати для цієї роботи якнайбільше членів і членок наших організацій, щоб всі члени дали частину своєї праці для своєї преси.

Ухвалено також, щоб перший пікіт, чи то він відбудеться в травні, чи в червні, був в користь преси.

Така наша програма. Поки що вона тільки, ухвалена і ще розробляється. Але вона мусить бути виконана, бо допомога нашій пресі тепер дуже потрібна. Тому ми кличемо все членство наших організацій у Вінніпегу — членство відділів ТУРФДім, Жіночої Секції, Секції Молоді, Робітничого Заповнювального Товариства та ТОДОВИРНАЗУ (Товариство Допомоги Визволенню Рухом на Західній Україні) прийняти солідарно план цієї кампанії і взяти в ній активну участь. Кожний і кожна з нас повинні поспішити з допомогою своєї преси в травні! Кожний і кожна з нас повинні докласти якнайбільше старань, щоб кампанія увінчалася успіхом!

Ми кличемо членство усіх наших організацій по цілій Канаді негайно підготуватися до травневої кампанії, попровідити її так, щоб допомогти своїй пресі та забезпечити її існування на довгі літні місяці! До праці, товариші й товаришки!

ВІННІПЕГСЬКИЙ ТРАВПРЕСКОМ.

дата. Головний Комітет ніяким особистими симпатіями ні до особи, ні до місцевості не керувався. Він шов після наміченого плану. Коли б було трохи більше часу, то можна було почекати усіх звітів, хоч як показують вже остаточні звіти з усіх місцевостей, то справи майже не змінилися. Чого приходить жаліти, то того, що тов. М. Матійчук з Киркланда Лейк, Онт., не поїхав. Йому не вдалося вибрати паспорту не дивлячись на те, що він навіть особисто їздив до Оттави. Подробиць — як це сталося, ми не знаємо. Ми

тільки отримали телеграму від тов. І. Навізівського з Монреалу, що т. Матійчук не поїхав, бо не вибрав паспорту. Часу не було вже, щоб заступити його кимсь другим з тої галузі індустрії, бо делегація була вже в дорозі, а на вибравання самого лише паспорту бере що найменше тиждень. Не знаємо також, чому два листи, вислані т. Матійчуковим з 7 і 8 квітня з інструкціями — вернути назад з Киркланда Лейк. Це повинен виписати комітет, або сам т. Матійчук.

М. Штумпльський.

РІЖНІ ВІСТІ

ПРОВАЛ ПРОВОКАЦІЙНОГО ОБВИНУВАННЯ ПРОТИ ТОВ. ЖАРСЬКОГО.

Варшавський апеляційний суд визнав за недоведене обвинувачення комуністичного депутата т. Жарського в замаху на вбивство поліцейа на забороненому мітингу в Лодзі. Ухвала суду остаточно викриває поліційну провокацію, яка повинна була позбавити Жарського депутатської недоторканості за цілковитою підтримкою голови союму пенесівця Дашинського.

пункт порядку денного давшої сесії "європейської комісії", що її складають на 25 травня в Женеві, поставити доповідь про організацію й методи роботи комісії. Другим поставити питання про допущення Данії до участі в комісії.

В комісії перемогла Брінона лінія. Постанова підкомісії позбавляє змоги СРСР, Туреччину та Ісландію взяти участь у роботі "європейської комісії".

БОРІТЬБА З ХРУНЯМИ.

В "Жечпосполіта", № 72, з дати 14 березня д.р. читаємо: "Експрес Виленський" повідомляє, що білоруська молодь, яка студіює на виленському університеті, ділиться на два табори: корпорантів і диких. Дикі вселхуються в червоні класи зі сходу і борються за класи з корпорантами, які є лояльними супроти польської держави. На цьому таї виникла на зборах корпорантів прикра (?) подія: Дикі під час нарад увійшли до лояльного корпорантів і здемолювали домівок, при чім тяжко побили деяких корпорантів. Тепер дикі станули перед судом, який засудив трох напасників на рік твердині".

Товариші! Відновляйте передплату на "Українські Робітничі Вісті"!

"ЄВРОПЕЙСЬКА КОМІСІЯ" — АНТИРАДЯНСЬКЕ ЗБІГОВИСЬКО.

Париж, 27 березня. — Закінчилися сесія організаційної підкомісії "європейської комісії". Підкомісія ухвалила на перший

ДЯДЬКО МИРОН

Вечорі. Вершки гір покриті кров'яним туманом.

А дядько МIRON все підносить тяжко молота.

Молот падає на відірвані порохом скелі крейд.

Визу під горою вибухає мотор. Гуде млинок. Фабрика. Бігають люди.

А млинок тріє каміння та все залісно гаркає, немов собака.

А-ну давай іще, а-ну давай іще!

— О, доленько, і — підводиться дядько МIRON.

Розправляє старий хребет. Тяжко.

А часами маленький Гриць впирає вагонетку.

Тоді дядько МIRON помагає йому наложити тяжкі габі.

Гриць такий мізерний, щупленький і біда такої роботи.

Потім Гриць спускає вагонетку.

Він біліє. Ноги дрижать.

Підтерти черевиками впирається у кожний гострий камінець, ямку.

І тоді у дядька МIRONа болять серце.

Але мотор гуркає. На фабриці чути викрики прикащиків.

І дядько МIRON піднімає збо-здіжні м'язами молота.

Креше камінь.

Часом із під молота розлітаються іскри. І зараз же гаснуть у повітрі.

Темніє.

— А, дядьку МIRONе! Та чуєте...?

Каже вихаючи до кариєри вагонетку Гриць.

— Знову робимо до пізна.

— Вже і з тартаків пішли, а ми все ще робимо!

— Що ж це дядьку МIRONе?

— Потерпи Грицю, потерпи...

— Буде "файрант" (після роботи).

— Чуєш? Фабрика ще працює.

Визу фабрика ще гуділа. Чувся шум млинка і верескотали станки, обточуючи твердий камінь.

— Щоби всім покнуті... разом...

— Дядь...

— Ша, хтось іде!

До кариєри дядька МIRONа входив прикащик.

— МIRONе, ти тут?

— А тут...

— Щось слабо тепер іде робота у тебе?

— Старався, пане, всі сили збираю. Останні воли у мене.

Похилюся МIRON.

— Знаю, що тяжко та й мені з вами тут не краще.

Осіній туман обгоргав холмом гору. Прикащик Павлович загорнувся у плаш.

— От Фішман кричить, що вони там вже подубили, чи сплять.

— Старий я, пане...

Дядько МIRON підперся молотом.

— Пятнаць літ бо осьде молотом. Вся сила і кров моя тут...

— Нічого я тобі МIRONе не поможу, але тебе все одно звільнять... Підмогу дадуть, може на три місяці. Маєш до якого діти?

Дядько МIRON затремтів.

— Нема... В мене — нема!

А з тиха:

— Де ж то я дінуся?

Варгнетка повна каміння. А Гриць на місці. Наче забув, що біля нього грізний прикащик.

Але так холодно... Загрієшся. Так страшно стає...

Заскрипіли рейки. А вагонетка так рве руки... Біль.

Вийшов прикащик.

А дядько МIRON стоїть і дивиться на тому ж місці. Його обгоргає якесь нове почуття.

— Помиритися з паном?

— Подарувати йому свою пятнадцятилітню гірку працю?

Покалічені руки притискали до грудей молота.

Проревів "файрант". Затихла фабрика.

Затихли і молоти, машини...

— Це мій "файрант"?

Останній?

І дядька МIRONа обіймала мряка.

Та й шеміло у грудях! — Куди я піду?

Жінка вмерла на сухоті...

Двох синів убито на війні.

Мабуть і могили вже зрівняв вітер.

Куди?

Визу чувся гомір робітників.

Завтра неділя.

Розходився.

— І молота більше не підійму.

— Не вдарю по скелі. Ні...

Линіє скривилось і місяць освітив гарячу слізу.

— Ех, останній раз підійму, останній раз ударю!

І дядько МIRON підняв молота.

— Дядьку, стійте не кр-

шіть, бо вже був "файрант".

Здержував маленький Гриць.

— Знаєте, дядьку, я на фабриці оповів, що вас розплатити хочуть. Обурюються!

Кажуть: ми всі не підемо.

— А Степан то так: і робимо, — каже — щодня тяжко, як воли, і платня — ледви живеш.

І отак п'ятнадцять років попрацює собі, і в заплату — шпурок хіба потому на шию.

— Ні, товариші, лише страйк тай годі!

Отак говорив Степан.

І очі Гриця блістали вогнями перлистами.

— Що ви дядьку МIRONе, плакали?

Холодний промінь освітив велику слізу на дядьковому обличчі.

— Плакали дядьку?...

А я вас у фабриці чекав, хоч усі вже розійшлися. Підемо?

Дядько МIRON заховав по-калічену щербини грудь, що чорніла з рохристаною сорочкою. Всунув під скелю молота.

А потім заложив його дрібним щербини так, як закладав його п'ятнадцять років узад.

Спускались по крутій стежці.

Біля дядька соловейком шепотав Гриць.

— От, застрайкуємо дядьку й пізніше знову будемо вкупі працювати. Так, дядьку МIRONе, покажемо панові, що ми сильніші!

— Так, Грицю, так... Покажемо панові...

І старий чув себе молодим, бадьорим, як Гриць.

В гнилій хатині на передмісттю, мешкає дядько МIRON.

Сьогодні він розпалає пічку.

Вогонь потіскає, тріщить. Хо-

лодно дядькові. Осінній ранок ість землю. Спасибі Грицеві, устарав десь дровець — думає дядько.

Дядько МIRON чує, як вулицю проходять трачі, пекарі...

А камінь не йдуть. Страйкують.

Правда, деякі хлопці досвітали між ними і дядько МIRON.

О, як він стискав кия. Як і ті молоді хлопці. Не пускали.

Плакали вкупі з їдким дощем жижи. Хліба!... Істи нема.

І радсіно дядькові МIRONові було, що свої не йшли до роботи.

Не найшлися зрадника.

Хлопці побачили дядька МIRONа.

— Дядьку! Ідіть лише додому, ми самі справимося...

Дамо!

За тоненькою стінкою в другій хатинці кашляє Грицева мати.

Застудилася.

Хтось знову на вулиці місить грязюку.

Але ні... Це з міста.

Скриплять двері.

— Дядьку МIRONе, Степан забрав до комісаріату. Поранили багнетами. Не давав.

Ой, не знаю, чи витримаємо.

Говорив Пилип. Він прийшов з Грицем і ще кількома робітниками. Хатинка дядька МIRONа стала ще менча через те.

Дядько МIRON подлюбив бо-ротбу.

І з ним раділись.

— Держімся, хлопці. Я чув, з Варшави прийшли замовлення до пана.

— Держімся.

— Хліба немає, їсти немає що...

В печі розпалювався вогонь. Підганяв його вітер. Часом в хату бухне дим. Такий теплий...

Підходили до печі. Загрівалися.

</